

บทที่ 1

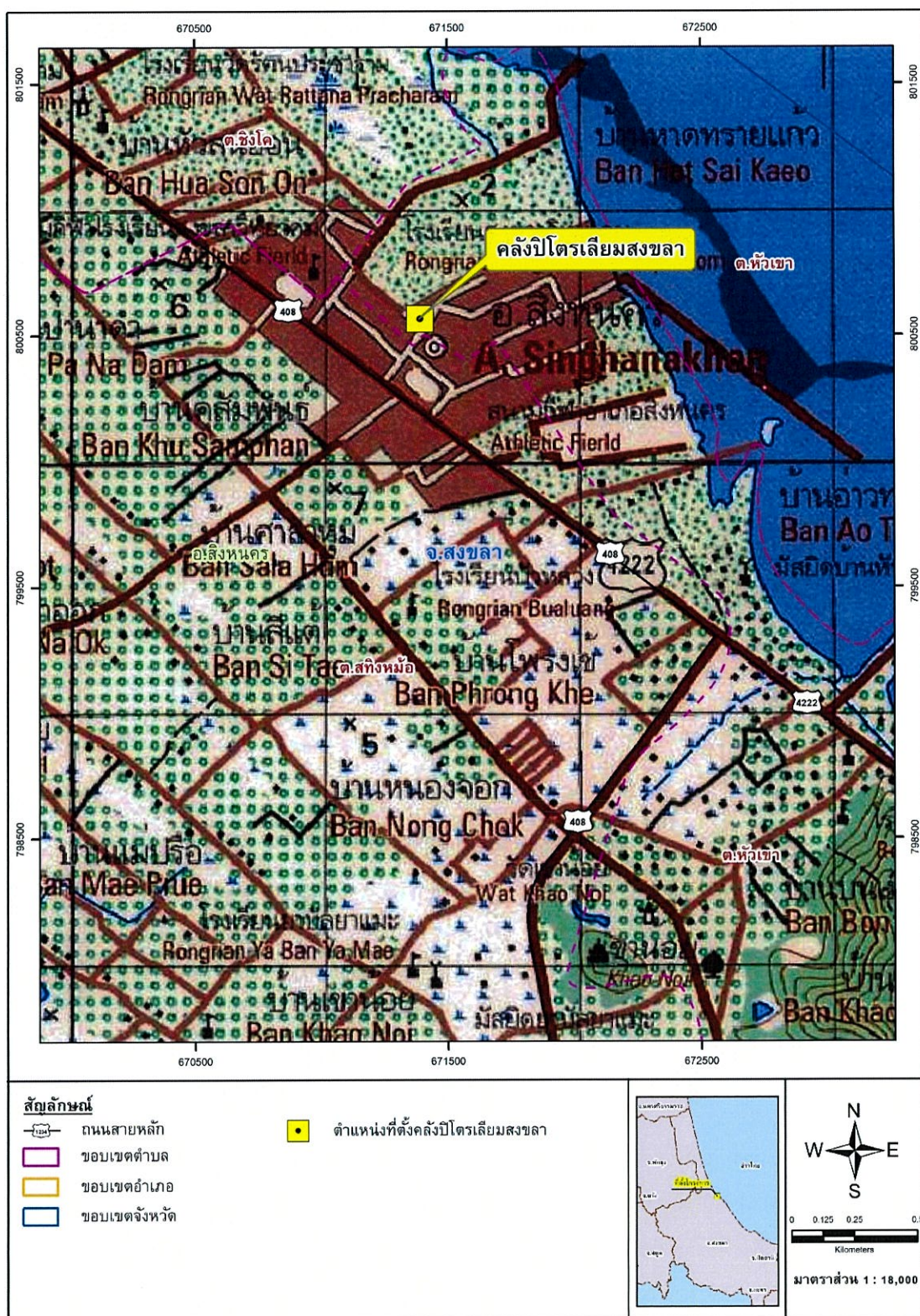
บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

โครงการทำแทียบเรื่อน้ำมันและก๊าซของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จังหวัดสงขลา ของบริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) ตั้งอยู่ที่ ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา (แสดงดังรูปที่ 1.1-1) ประกอบด้วย พื้นที่คั้งน้ำมัน พื้นที่คั้งก๊าซปิโตรเลียมเหลว และทำแทียบเรื่อนถ่ายผลิตภัณฑปิโตรเลียม โดยคั้งน้ำมันภายในโครงการทำแทียบเรื่อน้ำมันและก๊าซของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จังหวัดสงขลา นับเป็นคั้งน้ำมันซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุดของภาคใต้ โดยมีประสิทธิภาพในการเก็บสำรองน้ำมันสำเร้รูป ประกอบด้วย ถังเก็บสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงต่าง ๆ ซึ่งมีความจุรวม 55 ล้านลิตร โดยในส่วนของพื้นที่คั้งก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประกอบด้วย ลานคั้งก๊าซปิโตรเลียมเหลว ขนาด 1,000 เมตรกดัน จำนวน 3 ถัง โรงจ่ายรกก๊าซมีช่องจ่ายก๊าซ จำนวน 4 ช่องจ่าย สามารถจ่ายก๊าซได้ 90 ตัน/ชั่วโมง นอกจากนั้น ยังมีในส่วนของ ทำแทียบเรื่อนถ่ายผลิตภัณฑปิโตรเลียม ประกอบด้วย สะพานจากคั้งปิโตรเลียมถึงทำแทียบเรื่อซึ่งมีความยาว ประมาณ 1.2 กิโลเมตร ใช้ขนส่งผลิตภัณฑน้ำมันและก๊าซปิโตรเลียมเหลว ของบริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) โดยส่วนบริเวณหัวสะพานใช้เป็นทำแทียบเรื่อ จำนวน 2 ทำ

โครงการทำแทียบเรื่อน้ำมันและก๊าซของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จังหวัดสงขลา ได้รับความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2531 โดยกำหนดเงื่อนไขให้บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) จะต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด และรายงานผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องพิจารณาตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนปฏิบัติการ

ดังนั้นบริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) จึงได้มอบหมายให้ บริษัท เอสจีเอส (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ปรึกษาทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติ ตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ. 2567

รูปที่ 1.1-1 ตำแหน่งที่ตั้งโครงการทำเทียบเรือน้ำมันและก๊าซของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จังหวัดสงขลา

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้ในรายงานประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- 2) เพื่อตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- 3) เพื่อจัดทำและนำเสนอรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางการนำเสนอผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)

1.3 ขอบเขตของการศึกษาและการจัดทำรายงาน

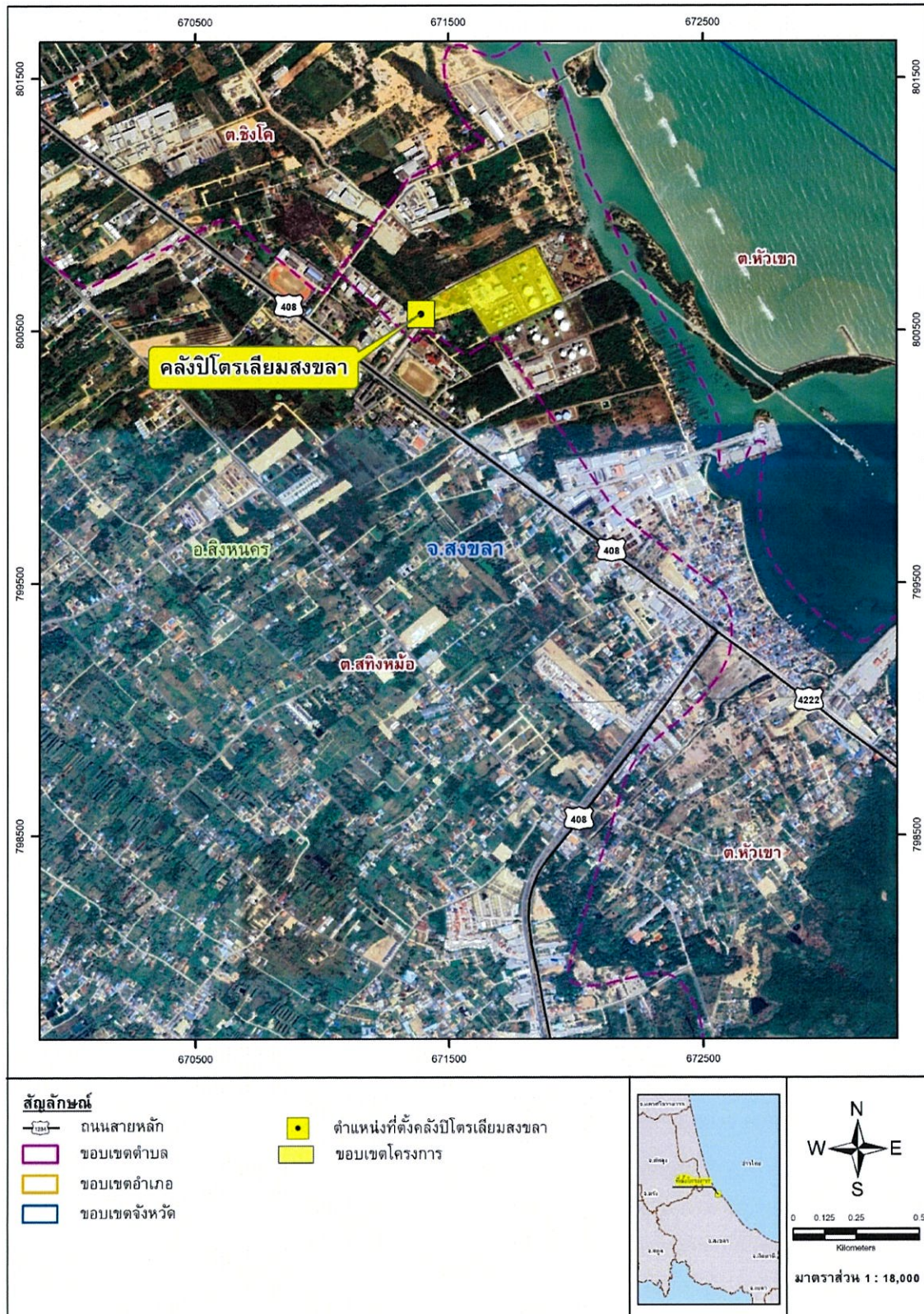
รายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ได้นำเสนอแก่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฉบับนี้ ครอบคลุมผลการปฏิบัติงานช่วงดำเนินการของโครงการทำแท็บเรือน้ำมันและก๊าซของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จังหวัดสงขลา บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) ระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ. 2567 โดย บริษัท เอสจีเอส (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นหน่วยงานกลาง (Third Party) ทำการรวบรวมข้อมูล เอกสารที่เกี่ยวข้อง และติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโครงการเป็นประจำทุก 6 เดือน ซึ่งประกอบด้วย

- 1) มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ
- 2) มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการเพิ่มเติม
- 3) มาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

1.4 รายละเอียดโครงการ

1.4.1 ที่ตั้งของโครงการ

โครงการทำแท็บเรือน้ำมันและก๊าซของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ที่ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ด้านตะวันออกของคลังติดชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ด้านทิศใต้ของคลัง มีท่าเทียบเรือ ของ ปตท. สผ. คลังน้ำมันของบริษัทเชลล์ คาลเท็กซ์-เอสโซ่ซีเอสโก้ และท่าเรือน้ำลึกสงขลา (แสดงดังรูปที่ 1.4.1-2)

รูปที่ 1.4.1-2 ที่ตั้งและขนาดโครงการทำเทียบเรือน้ำมันและก๊าซของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จังหวัดสงขลา

1.4.2 ลักษณะและส่วนประกอบของโครงการ

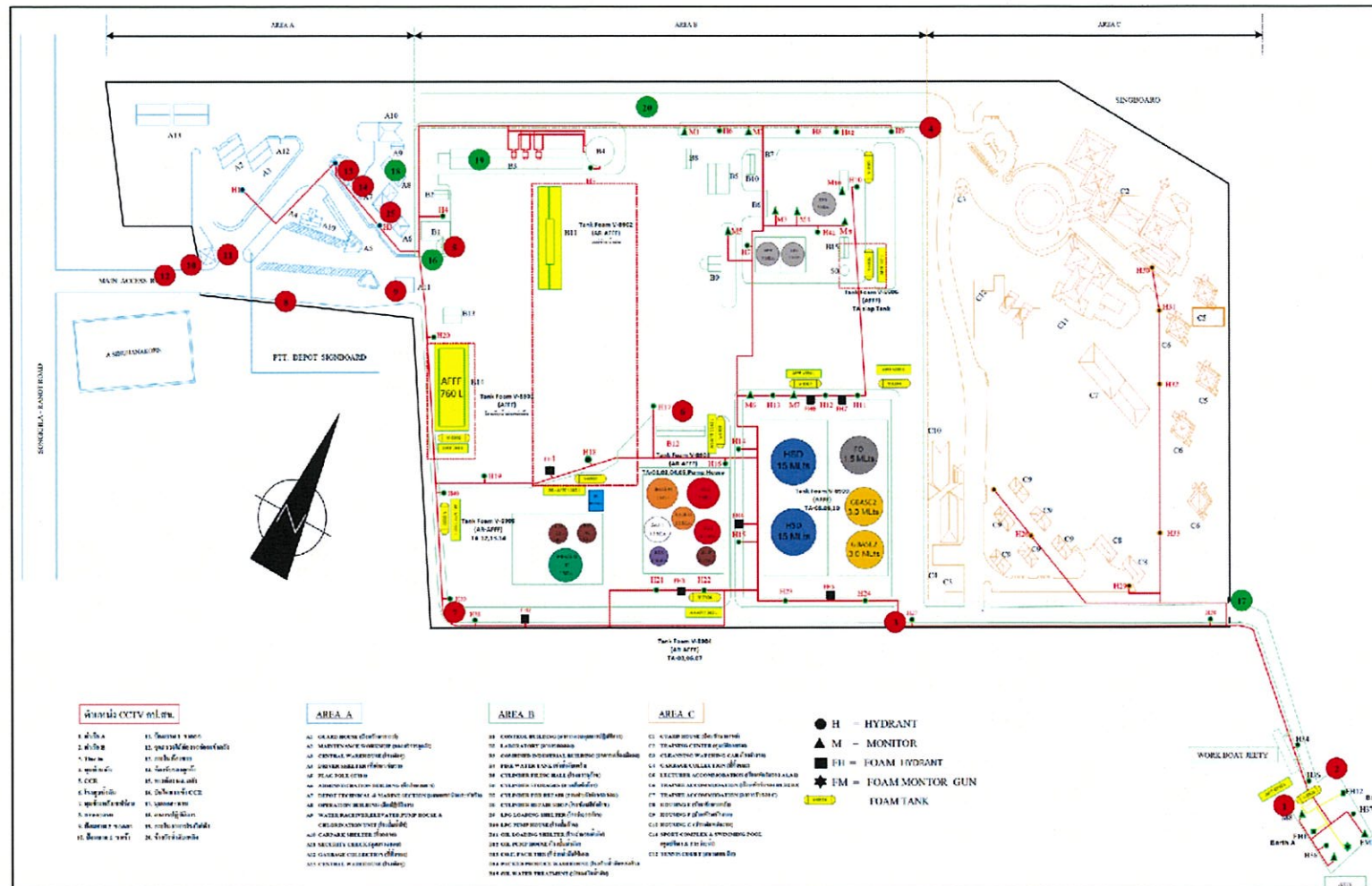
โครงการทำเทียบเรือน้ำมันและก๊าซของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จังหวัดสงขลา แบ่งพื้นที่ออกเป็น 5 พื้นที่ (แสดงดังรูปที่ 1.4.2-1 และภาพถ่ายที่ 1.4.2-1) ได้แก่

- คลังน้ำมัน
- คลังก๊าซปิโตรเลียมเหลว
- ทำเทียบเรือขนถ่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม
- อาคารสำนักงาน
- ศูนย์ฝึกอบรมและบ้านพัก

1) คลังน้ำมัน

พื้นที่ส่วนคลังน้ำมันของโครงการทำเทียบเรือน้ำมันและก๊าซของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยจังหวัดสงขลา นับเป็นคลังน้ำมันขนาดใหญ่ที่สุดของภาคใต้ มีประสิทธิภาพในการเก็บสำรองน้ำมันสำเร็จรูป ประกอบด้วย น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดต่างๆ และน้ำมันหล่อลื่นทุกชนิด ภายในคลังมีพื้นที่สำคัญ คือ ลานถัง ซึ่งประกอบด้วย ถังน้ำมันชนิดต่าง ๆ ได้แก่ ถังเก็บน้ำมันดีเซล ถังเก็บน้ำมันเบนซิน ถังเก็บน้ำมันอากาศยาน ถังเก็บน้ำมันเตา ถังเก็บน้ำมัน B100 ถังเก็บ Ethanol และโรงเก็บน้ำมันหล่อลื่น มีความจุรวมทั้งหมด 55 ล้านลิตร

นอกจากนี้พื้นที่คลังน้ำมันยังประกอบด้วยโรงจ่ายน้ำมันและโรงเก็บน้ำมันหล่อลื่น โรงจ่ายน้ำมันมีประสิทธิภาพในการจ่ายน้ำมันทางรถยนต์ จำนวน 8 ช่องจ่าย รวม 21 หัวจ่าย แต่ละหัวจ่ายมีอัตราการไหล 1,300 ลิตร/นาที่ การจ่ายน้ำมันเป็นระบบควบคุมการจ่ายแบบอัตโนมัติ TAS (Terminal Automation System) โรงเก็บน้ำมันหล่อลื่นสามารถเก็บสำรองน้ำมันหล่อลื่นได้ ประมาณ 100,000 ลิตร และปริมาณความจุของถังแต่ละผลิตภัณฑ์ที่ความจุ 100% แสดงดังตารางที่ 1.4.2-1

รูปที่ 1.4.2-1 รายละเอียดส่วนประกอบโครงการทำแทียบเรือน้ำมันและก๊าซของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จังหวัดสงขลา

ตารางที่ 1.4.2-1 จำนวนและขนาดของถังเก็บผลิตภัณฑ์ในโครงการทำเทียบเรือน้ำมันและก๊าซของการปิโตรเลียม
แห่งประเทศไทย จังหวัดสงขลา

หมายเลขถัง	ผลิตภัณฑ์	ความจุถัง (ลิตร)
TA01	ULG	2,265,242
TA02	ETHANOL	2,292,369
TA03	JET A-1	1,493,568
TA04	ULG	660,197
TA05	ULG	660,330
TA06	ETHANOL	327,573
TA07	ETHANOL	201,638
TA08	HSD	17,124,917
TA09	HSD	17,151,572
TA10	FO	1,522,884
TA11	ADDITIVE	66,019
TA12	B100	108,351
TA13	B100	108,128
TA14	G-BASE1	3,060,898
TA15	G-BASE2	3,000,000
TA16	G-BASE2	3,000,000
TA17	B100	511,212
TA18	ADDITIVE	44,130
GS01	LPG	2,000,000
GS02	LPG	2,000,000
GS03	LPG	4,003,108

ที่มา : บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน), 2567

2) คลังก๊าซปิโตรเลียมเหลว

พื้นที่ภายในคลังก๊าซปิโตรเลียม ประกอบด้วย พื้นที่ลานถัง พื้นที่การจ่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวแบบอัตโนมัติ ระบบพ่นละอองน้ำ โดยอธิบาย รายละเอียดของแต่ละพื้นที่ดังนี้

2.1) พื้นที่ลานถังก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประกอบด้วย ถังบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว ขนาด 2,000 ตัน 1 ถัง และขนาด 1,000 ตัน 1 ถัง รวมทั้งสิ้นจำนวน 3 ถัง โรงจ่ายรถก๊าซมีลักษณะสูงโปร่งติดตั้งระบบพ่นละอองน้ำเพื่อลดความร้อน และมีระบบอัตโนมัติสำหรับตรวจสอบและเตือนภัยกรณีก๊าซรั่ว มีช่องจ่ายก๊าซจำนวน 4 ช่องจ่าย สามารถจ่ายก๊าซได้ 90 ตัน/ชั่วโมงและทำการจ่ายก๊าซด้วยระบบควบคุม

2.2) พื้นที่การจ่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวแบบอัตโนมัติ TAS (Terminal Automation System) โดยระบบการจ่ายก๊าซถูกควบคุมโดยห้องควบคุม CCR

2.3) ระบบฟลักวอน้ำเพื่อลดความร้อน ระบบอัตโนมัติสำหรับตรวจสอบและเตือนภัยกรณีก๊าซรั่ว

3) ทำแทียบเรือขนถ่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม

ทำแทียบเรือขนถ่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ประกอบด้วย ตัวสะพานจากคลังปิโตรเลียมถึงทำแทียบเรือ โดยมีความยาวประมาณ 1.2 กิโลเมตร ใช้ขนส่งผลิตภัณฑ์น้ำมันและก๊าซปิโตรเลียมเหลวของ บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) ส่วนบริเวณหัวสะพานเป็นทำแทียบเรือ จำนวน 2 ท่า ได้แก่

3.1) ทำแทียบเรือ เอ สำหรับเรือขนาดระวาง 300 - 3,000 ตัน

3.2) ทำแทียบเรือ บี สำหรับเรือขนาดระวาง 500 ตัน ขึ้นไป จนถึงเรือใหญ่ขนาดระวาง 20,000 ตัน โดยมีการรับน้ำมันและก๊าซปิโตรเลียมเหลว เพื่อนำมาเก็บในคลังปิโตรเลียมโดยระบบท่อ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1.5.2-2

ตารางที่ 1.4.2-2 รายละเอียดของ Loading Arm และผลิตภัณฑ์ที่ทำการสูบถ่าย

ทำแทียบเรือ หมายเลข	ชนิดของผลิตภัณฑ์	Loading Arm			อัตราการสูบถ่าย (สูงสุด)	
		ขนาด	มาตรฐาน	จำนวน	รับ (ลบ.ม.ชม.)	จ่าย (ลบ.ม.ชม.)
A	LPG-Liquid	6"	ANSI 300	1	200	-
	LPG-Vapour	4"	ANSI 300	1	-	200
	HSD	6"	ANSI 150	1	360	500
	G BASE 1, G BASE 2, ULG	6"	ANSI 150	1	360	-
	FO	6"	ANSI 150	1	120	-
	JET A-1	6"	ANSI 150	1	360	-
	HSD (Hose)	3"	ANSI 150	1	-	95
B	LPG-Liquid	6"	ANSI 300	1	200	-
	LPG-Vapour	4"	ANSI 300	1	-	200
	HSD	10"	ANSI 150	1	1,200	500
	ULG	6"	ANSI 150	1	360	-
	JET A-1	6"	ANSI 150	1	360	-
	FO (Hose)	6"	ANSI 150	1	120	-
	HSD (Hose)	3"	ANSI 150	1	-	95
	ETHANOL (Hose)	6"	ANSI 150	1	360	-

ที่มา : บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน), 2567

4) อาคารสำนักงาน

โครงการฯ ได้แยกอาคารส่วนที่ใช้ติดต่อกับลูกค้าออกจากบริเวณอาคารปฏิบัติงานของพนักงานเพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อกับลูกค้า

5) ศูนย์ฝึกอบรมและบ้านพัก

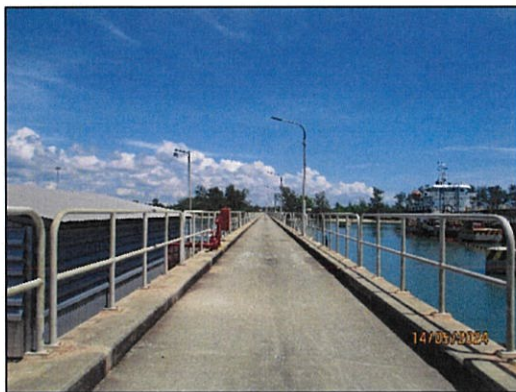
ใช้สำหรับการอบรม ประชุม และสัมมนา ของหน่วยงานภายใน บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) ในเขตพื้นที่ภาคใต้ และหน่วยราชการต่างๆ ประกอบด้วย อาคารศูนย์ฝึกอบรม จำนวน 1 หลัง บ้านพักสำหรับผู้เข้าอบรมจำนวน 6 หลัง และบ้านพักสำหรับพนักงาน จำนวน 9 หลัง

คลังน้ำมัน

คลังก๊าซปิโตรเลียมเหลว

ท่าเทียบเรือขนถ่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม

อาคารสำนักงาน

ภาพถ่ายที่ 1.4.2-1 ส่วนประกอบของโครงการ